

Noktalama İşaretleri

- Bir yazıda okuma ve anlamayı kolaylaştıran işaretlere “noktalama işaretleri” denir.
- Noktalama işaretleri duygu, düşünce ve isteklerimizi ifade edebilmemizi sağlar.

Nokta(.)

- Tamamlanmış cümlelerin sonuna konur.

Ödevlerimi bitirdim.

Sabah kalkınca çiçekleri suladı.

- Sayılardan sonra, sıra bildirmek için “-ıncı, -inci” ekinin yerine konur.

Bu yıl 1. sınıfa gidiyorum.

Kuzenlerim 4. katta oturuyor.

- Tarih bildirirken gün, ay ve yılı ifade eden sayıların arasına konur.

Kardeşim 13.04.2015 tarihinde doğdu.

- Saat ve dakika belirten sayıların arasına konur.

Sabah 08.30’da uyandım.

- Bazı kısaltmaların sonuna konur.

Mah. → Mahalle

Dk. → Dakika

Av. → Avukat

Prof. → Profesör

Dr. → Doktor

Öğrt. → Öğretmen

1. Aşağıda verilen tanımlarla örnekleri eşleştirelim.

- a. Saat ve dakika arasına konur.
- b. Kısaltmaların sonuna konur.
- c. Tamamlanmış cümlelerin sonuna konur.
- d. Tarihlerde gün, ay, yıl arasına konur.
- e. Sıra bildiren sayıların yanına konur.

Sınavda 1. oldum.

Okullar sonbaharda açılıyor.

Uçağımız 14.30’da kalkacakmış.

Bulvar Cad. okulun solundadır.

29.10.1923 tarihinde Cumhuriyet ilan edildi.

Soru İşareti(?)

- Soru anlamı taşıyan cümlelerin sonuna konur.

Tiyatro ne zaman başlayacak?

Nasılsın?

Okula nasıl gidiyorsun?

- Soru eki olan -mı, -mi, -mu, -mü, -mısın, -misin, -musun, -müsün ekleri önceki kelimedenden ayrı yazılır.

Yemeğini bitirdin mi?

Akşam bize gelecek misin?

Hediyeni aldın mı?

1. Aşağıdaki cümlelerde parantez içlerine uygun noktalama işaretlerini koyalım.

- a) Fenerbahçe'nin maçı 21( )00'da başlayacak( )
- b) Yemekten sonra ellerimizi yıkamalıyız( )
- c) Okullar ne zaman açılacaktı( )
- d) Annem ile halam alışverişe gittiler( )
- e) Ayşegül senden özür diledi mi( )
- f) Neden okula gelmediğini bilmiyorum( )
- g) Bu yaz tatile gidecek misiniz( )
- h) Resim yarışmasında 1( ) kim olmuş( )

2. Aşağıya nokta kullanılan üç cümle yazalım.

a) .....

b) .....

c) .....

3. Aşağıya soru işareti kullanılan üç cümle yazalım.

a) .....

b) .....

c) .....

Ünlem İşareti(!)

- Sevinç, üzüntü, heyecan, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya sözlerin sonuna konur.
- Yaşasın, oley, muhteşem, harika, bravo, ah, vah, tüh, of, eyvah, imdat, dikkat, hey gibi sözcükler birer ünlem kelimesidir.

Yaşasın! Karnemi aldım.

Aman Allah'ım! Ne çok kiloalmışım.

Aaa, bebek emekliyor!

Aferin kızım! Ödevini yapmışsın.

- Seslenme, hitap, uyarı sözlerinden sonra ünlem işareti kullanılır.

Hey! Buradayım..

Ey Türk Gençliği!

Önemli: Ünlem işareti cümlede iki şekilde kullanılabilir.

- Ünlem kelimesinden hemen sonra ünlem işareti kullanılabilir.
- Ünlem kelimesinden sonra virgül (,) koyularak cümlenin sonuna ünlem işareti kullanılabilir.

Eyvah! Ocağı kapatmayı unutmuşum.

Eyvah, ocağı kapatmayı unutmuşum!

1. Aşağıdaki cümlelerin sonuna konulacak noktalama işaretini işaretleyelim.

Cümle	•	?	!
Dışarıda hava nasıl( )	☐	☐	☐
Dikkat, araba geliyor( )	☐	☐	☐
Ömer yemeğini yedi( )	☐	☐	☐

Cümle	•	?	!
İmdat( ) Yardım edin.	☐	☐	☐
Baban çatıyı onardı mı( )	☐	☐	☐
Oley, halam geldi( )	☐	☐	☐

2. Aşağıdaki cümlelerde parantez içlerine uygun noktalama işaretlerini koyalım.

a Eyvah, alışveriş merkezinin 4( ) katında yangın çıkmış( )

b Yaşasın( ) Sınavdan en yüksek notu ben aldım( )

c Babamın tedavisini Dr( ) Cenk Bey takip ediyor( )

d Akşam 20( )30'da elektrikler mi kesilecekmiş( )

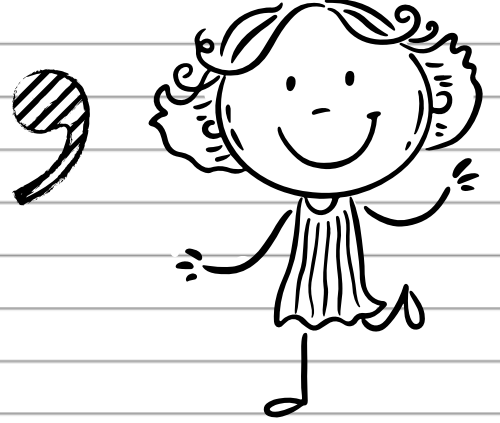
e Off( ) Dişim çok ağrıyor.

Kesme İşareti(')

- Özel isimlere gelen ekleri ayırmak için kullanılır.

Özel isimler

- İnsan ve hayvan isimleri,
- Şehir ve ülke isimleri,
- Deniz isimleri,
- Mahalle, cadde ve sokak isimleri,
- Kitap, dergi ve film isimleri,
- Okul, hastane ve apartman isimleri.

Ali'nin köpeği Karabaş'ın yemeği bitmiş.

Gül Apartmanı'nda oturuyoruz.

Türkiye'nin başkenti Ankara'dır.

- Sayılara gelen ekleri ayırmak için kullanılır.

Nisan ayının 4'ünde doğdum.

6'dan sonra kaç geliyor?

- Kısaltmalara gelen ekleri ayırmak için kullanılır.

MEB'e TBMM'ye THY'den

1. Özel isimlere getirilen ekleri kesme işaretiyle ayırarak yeniden yazalım.

a Atatürkün doğum yeri Selaniktir.

.....

b Menekşe Sokağında kim oturuyor?

.....

c Eyvah, Mavişin kulübesi yıkılıyor!

.....

d Rizenin neyi meşhurdur?

.....

e Büyük kızım 13 Nisanda doğdu.

.....

f Birinci sınıfta Gazi İlkokuluna gideceğim.

.....

Virgöl(,)

- Eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.
Manti, köfte, patates en sevdiğim yemeklerdir.
Kübra, Ayhan ve Suna bugün okula gelmedi.
- Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılır.
Okuldan geldim, elimi yüzümü yıkadım.
- Cümlede işi yapan ögeden sonra konur.
Barış, derslerinde çok başarılıdır.
İstanbul, en kalabalık ilimizdir.
- Hitap ve seslenme sözcüklerinden sonra konur.
Sevgili arkadaşım, iyi ki varsın.
Sayın veliler, hepiniz hoş geldiniz.
- Ünlem kelimesinden sonra virgöl (,) koyularak cümlenin sonuna ünlem konulabilir.
Yetişin, evimiz yanıyor!
İnanmıyorum, dün Müge'ye araba çarpmış!

1. Aşağıdaki cümlelerde parantez içlerine uygun noktalama işaretlerini koyalım.

- a Pazardan elma( ) muz ve üzüm aldık( )
- b Eviniz Sultan Cad( ) üzerinde mi( )
- c Vay( ) ayakkabın çok güzelmiş( )
- d Atatürk( ) 10 Kasım tarihinde vefat etti( )
- e Çocuklar( ) müzeye girerken sırayı bozmayalım( )
- f Öğretmenim derse girdi( ) sınavı başlattı( )
- g Birgül( )ün annesi kek yapmış mı( )
- h Sevgili Öğretmenim( ) seni çok seviyorum( )
- i Hasan( ) çok çalışkan bir öğrencidir( )
- i Arif( ) mangala oyununda 2( ) mi oldu( )

Kısa Çizgi(-)

- Kelimeleri hecelerine ayırmak için kullanılır.

san-dal-ye   bil-gi-sa-yar

- Satır sonuna sığmayan kelimeleri ayırmak için kullanılır.

Okul çıkışı annemle birlikte manavdan portakal aldık.

- Arasında anlamı vermek için kullanılır.

İstanbul-Ankara arası uçakla kaç saat sürer?

2. Aşağıdaki kelimeleri kısa çizgi kullanarak hecelerine ayıralım.

ayakkabı

telefon

üniversite

prences

inek

otobüs

2. Aşağıdaki kelimelerin satır sonuna sığmadığını düşünelim. Kelimeleri uygun yerlerinden hecelerine ayırarak örnekteki gibi yazalım.

uyumuşlardı

öğretmenlik

ağladığımızda

uyu-
lardı.

teleskobumun

aşağıdakilerden

buzdolabındaki

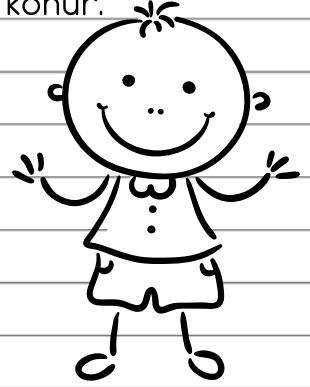
Konuşma Çizgisi(—)

- Karşılıklı konuşmalarda konuşan kişinin ve konuşmanın değiştiğini göstermek için kullanılır.
- Uzun çizgi olarak da adlandırılır.
- Uzun çizgi konuşmalarda satır başına yazılır.

Önemli: Konuşma çizgisinden önce cümle bitmemişse eğer önceki cümlenin sonuna : (iki nokta işareti) konur. Daha sonra satır başı yapılarak uzun çizgi konur.

Örnek:

- Günaydın Sema.
- Günaydın Beyza.
- Nasılsın?
- Teşekkürler, iyiyim. Sen nasılsın?

1. Aşağıdaki cümlelerde parantez içlerine uygun noktalama işaretlerini koyalım.

- Atatürk yolda gördüğü küçük çocuğa( )
( ) Hey( ) Tatlı çocuk( ) bu dağ başında nereye gidiyorsun bakayım( )
( ) Cephedeki askerlerin yanına gidiyorum( )
( ) Sepetinin içinde ne taşıyorsun( )
( ) Annem askerler için ekmek yaptı( ) onları taşıyorum( )
( ) Bir tane de bana verir misin( )
( ) Olmaz onların hepsi savaşan askerler içindir sana veremem( )
( ) Aferin( ) çocuk sana( ) Ne kadar mert ve korkusuz bir yüreğin varmış( )
tebrik ederim seni( )

2. Aşağıdaki boşluğa sen de karşılıklı konuşma cümleleri yazar mısın?
